

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi erikoissairaanhoidolain 47 a ja 47 b §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi erikoissairaanhoidolakeja siten, että sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle voitaisiin suorittaa korvausta myös kustannuksiin, jotka aiheutuvat ulkomailla lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon suorittaneiden Euroopan talousalueeseen kuulumattomien valtioiden kansalaisten sairaalassa tai terveyskeskuksessa suorittamasta palvelusta. Korvausta voitaisiin suorittaa palvelusta, jota mainituilta henkilöiltä edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettun ammatinharjoittamisluvan tai -oikeuden saamiseksi sekä palvelusta, jota ammatinhar-

joittamisluvan tai -oikeuden saaneilta ulkomaalaisilta edellytetään, jotta he voisivat toimia itsenäisesti. Muutoksilla pyritään helpottamaan mainittujen henkilöiden harjoitteluun pääsemistä. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi lisäksi perustuslaista johtuva tekninen tarkistus sekä edellä tarkoitetuista muutoksista johtuva, korvausten maksamistapaan liittyvä teknisluonteinen tarkistus.

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Erikoissairaanhoidolain (1062/1989) 47 a §:n 3 momentin mukaan sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen (1435/1993) 4 §:ssä tarkoitettua koulutuksesta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994) 6 §:ssä tarkoitettua laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta johtuviin kustannuksiin. Korvaus perustuu koulutuksessa olevien ja koulutuskuukausien määrään.

Lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen 2 §:n mukaan sa-

notun asetuksen mukaiseen koulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on Suomen tai Euroopan talousalueen muun valtion (ETA-valtion) kansalainen ja suorittanut Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon tai ulkomailla vastaavan tutkinnon, joka kuuluu lääkärin harjoittamisen vaatimuksiin. Hammaslääkärin käytännön palvelua koskevat terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:n säännökset puolestaan koskevat hammaslääkärin perustutkinnon Suomessa suorittaneita henkilöitä sekä muualla tutkintonsa suorittaneita Suomen tai muun ETA-valtion kansalaisia. Lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:n säännökset eivät siten koske lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon ulkomailla suorittaneita

muiden kuin ETA-valtioiden kansalaisia.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi myöntää ulkomailla lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon suorittaneelle muun kuin ETA-valtion kansalaiselle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 13 §:n perusteella ammatinharjoittamisluvan tai -oikeuden. Luvan tai oikeuden saamiseksi vaaditaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:n mukaan, että henkilö on suorittanut terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen mahdollisesti määräämät palvelun, lisäopinnot ja ammattitaidon selvittämiseksi kuultelun siten, että hänen pätevyytensä vastaa Suomessa suoritettua vastaavaa koulutusta, ja että hän on osoittanut omaavansa riittävän kielitaidon. Edellä mainittuna palveluna edellytetään käytännössä yleensä kuuden kuukauden, joissakin tapauksissa pidempääkin, palvelua sairaalassa tai terveyskeskuksessa.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu ammatinharjoittamislupa tai -oikeus oikeuttaa edellä tarkoitettujen henkilöiden toimimaan terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköissä asianomaista ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Saadakseen oikeuden toimia itsenäisesti lääkärin perustutkinnon ulkomailla suorittaneen muun kuin ETA-valtion kansalaisen on suoritettava vastaavan kaltainen kaksi vuotta kestävä koulutus, kuin mitä lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetussa asetuksessa tarkoitetaan. Hammaslääkärin perustutkinnon ulkomailla suorittaneelta muun kuin ETA-valtion kansalaiselta puolestaan edellytetään ennen itsenäisen ammatinharjoittamisoikeuden saamista terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:ssä tarkoitettua laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelua vastaavan, kuusi kuukautta kestävän palvelun suorittamista.

Käytännössä on osoittautunut, että edellä tarkoitettujen ulkomaalaisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden on vaikea päästä erityisesti ammatinharjoittamisluvan tai -oikeuden saamiseksi tarvittavaan kuuden kuukauden harjoitteluun sairaaloihin ja terveyskeskuksiin. Harjoitteluun pääsemisen helpottamiseksi erikoissairaanhoitolain 47 a §:n 3 mo-

menttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitäville kunnille ja kuntayhtymille voitaisiin suorittaa korvausta mainitusta, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ään perustuvasta palvelusta aiheutuvista kustannuksista. Korvausta ei kuitenkaan suoritettaisi siltä osin kuin palvelu mahdollisesti ylittää kuusi kuukautta.

Vastaavasti ehdotetaan, että sairaanhoitopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitäville kunnille ja kuntayhtymille voitaisiin suorittaa korvausta myös kustannuksista, jotka niille aiheutuvat terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettujen ammatinharjoittamisluvan tai -oikeuden saaneiden henkilöiden lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen mukaiseen koulutukseen rinnastettavasta koulutuksesta ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:n mukaiseen palveluun rinnastettavasta palvelusta.

Korvausten suuruudesta säädettäisiin erikoissairaanhoitolain 47 b §:n 1 momentin nojalla annettavalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Vuonna 2001 on mainittu lain 47 a §:n 3 momentissa tarkoitettu korvaus 6 000 markkaa kuukaudessa kutakin koulutuksessa olevaa kohden. Esitystä valmisteltaessa on ollut tarkoituksena, että lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen rinnastettavan koulutuksen ja hammaslääkärin käytännön palveluun rinnastettavan palvelun kustannuksiin suoritettava korvaus olisi vastaavan suuruinen kuin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta ja hammaslääkärin käytännön palvelusta aiheutuviin kustannuksiin suoritettava korvaus. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ään perustuvan palvelun kustannuksiin suoritettava korvaus olisi puolet tästä ottaen huomioon, että viimeksi mainitusta palvelusta aiheutuvat palkkausmenot ovat olennaisesti pienemmät kuin ensiksi mainituissa tapauksissa.

Erikoissairaanhoitolain 47 b §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö määrää lääkäri- ja hammaslääkäritutkinnoista suoritettavan korvauksen suuruuden sekä tieteellisten julkaisujen painoarvot ja yksikköhinnat sekä antaa muut määräykset korvauksen perusteista ja käytöstä. Momenttiin ehdo-

tetaan tehtäväksi perustuslain 80 §:stä johtuva tekninen tarkistus siten, että edellä mainituista seikoista todetaan säädettävän sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Lain 47 b §:n 2 momentissa todetaan muun muassa, että lääninhallitus maksaa korvauksen lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta ja laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta kunnalle tai kuntayhtymälle puolivuositain sen tekemän hakemuksen perusteella. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan 47 a §:n 3 momentissa tarkoitettuihin korvauksiin, jolloin säännöksessä mainittu korvauksen maksumetodi koskisi myös esitykseen sisältyviä korvauksia.

2. Esityksen vaikutukset

Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille lääkäri- ja hammaslääkärinkoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin olisi vuonna 2002 kokonaisuudessaan 74 170 000 euroa, josta 52 600 000 euroa suoritettaisiin yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksen kustannuksiin. Muille terveydenhuollon toimintayksiköille lääkärin erikoistumiskoulutuksen kustannuksiin suoritettavan korvauksen kokonaismääräksi arvioidaan noin 11 200 000 euroa ja hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksen kustannuksiin suoritettavan korvauksen määräksi noin 610 000 euroa. Vastaavasti muille terveydenhuollon toimintayksiköille lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan korvauksen kokonaismääräksi arvioidaan noin 9 400 000 euroa ja hammaslääkärin käytännön palvelun kustannuksiin suoritettavan korvauksen määräksi noin 360 000 euroa.

Ulkomailla lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon suorittaneita muiden kuin ETA-valtioiden kansalaisia, joilla ei vielä ole terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua ammatinharjoitamisluvaa tai -oikeutta, arvioidaan olevan noin 200. Osa heistä on kuitenkin jo suorittanut terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ään perustuvan palvelun. Lähtien siitä arviosta, että palvelua vuonna 2002 suorittaa 75 henkilöä ja että

palvelusta suoritetaan korvauksena sairaalaa tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle 505 euroa kuukaudessa, kustannusten korvauksena maksettaisiin 227 250 euroa vuonna 2002.

Lääkäreitä ja hammaslääkäreitä, joilla on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu ammatinharjoitamisluva tai -oikeus, on runsaat 80. Lähtien arviosta, että lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen rinnastettavaa koulutusta ja hammaslääkärin käytännön palveluun rinnastettavaa palvelua vuonna 2002 suorittaa 40 henkilöä ja että palvelusta suoritetaan korvauksena sairaalaa tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle 1 010 euroa kuukaudessa, kustannusten korvauksena maksettaisiin 484 800 euroa vuonna 2002.

Ottaen huomioon, että vuosina 1993 – 1997 lääketieteen lisensiaatin tutkintoa opiskelemaan otettiin 140 opiskelijaa vähemmän kuin tätä edeltäneinä vuosina ja että näin ollen perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen hakeutuvien lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneiden henkilöiden määrä on vuoteen 2004 saakka vastaavasti aikaisempia vuosia vähäisempi, ehdotetut muutokset voidaan toteuttaa tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa. Muutosten ei myöskään arvioida vaikuttavan erikoissairaanhoidollain 47 ja 47 a §:n säännöksiin perustuvien muiden korvausten suuruuteen.

Ehdotetuilla erikoissairaanhoidollain 47 a §:n 3 momentin muutoksilla helpotetaan ulkomailla lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon suorittaneiden muiden kuin ETA-valtioiden kansalaisten mahdollisuuksia päästä heiltä edellytetyyn harjoitteluun sairaaloihin ja terveyskeskuksiin ja sitä kautta työmarkkinoille. Muutokset auttavat siten osaltaan helpottamaan lähivuosina lisääntyvää lääkäriajajetta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto opetusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, terveydenhuollon oikeusturvakeskukselta ja Suomen Kuntaliitolta. Lausunnossa esitetyt muutosehdotukset on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

erikoissairaanhoidon lain 47 a ja 47 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 47 a §:n 3 momentti ja 47 b §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1115/1999, seuraavasti:

47 a §

Sairaanhoidopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994) 14 §:ssä tarkoitettua palvelusta, lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen (1435/1993) 4 §:ssä tarkoitettua koulutuksesta ja siihen rinnastettavasta koulutuksesta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:ssä tarkoitettua laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta ja siihen rinnastettavasta palvelusta johtuviin kustannuksiin. Korvaus perustuu koulutuksessa olevien ja koulutuskautausien määrään. Korvausta ei kuitenkaan suoriteta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ssä tarkoitettua palvelusta siltä osin kuin se ylittää kuusi kuukautta.

47 b §

Lääkäri- ja hammaslääkäritutkinnoista suoritettavan korvauksen suuruudesta, tieteellisten julkaisujen painoarvoista ja yksikköhinnoista sekä korvauksen muista perusteista ja sen käytöstä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Lääninhallitus maksaa 47 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua korvauksen yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle kuntayhtymälle sekä 47 §:n 3 momentissa tarkoitettua korvauksen asianomaista terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävälle kunnalle, kuntayhtymälle, valtion mielisairaalalle ja muulle palvelujen tuottajalle. Edellä 47 a §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelujen tuottajalle lääninhallitus maksaa korvauksen lääkärin ja hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksesta puolivuositain kunnan, kuntayhtymän, valtion mielisairaalan ja muun palvelujen tuottajan tekemän, yliopiston hyväksymään koulutusohjelmaan perustuvan hakemuksen perusteella. Lääninhallitus maksaa 47 a §:n 3 momentissa

tarkoitettun korvauksen puolivuositain kun-
nalle tai kuntayhtymälle sen tekemän hake-
muksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

erikoissairaanhoidolain 47 a ja 47 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoidolain (1062/1989) 47 a §:n 3 momentti ja 47 b §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1115/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

47 a §

Sairaanhoidopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen (1435/1993) 4 §:ssä tarkoitetusta koulutuksesta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994) 6 §:ssä tarkoitetusta laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta johtuviin kustannuksiin. Korvaus perustuu koulutuksessa olevien ja koulutuskuukausien määrään.

Sairaanhoidopiiriä tai terveyskeskusta ylläpitävälle kunnalle tai kuntayhtymälle suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta *terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994) 14 §:ssä tarkoitetusta palvelusta*, lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetun asetuksen (1435/1993) 4 §:ssä tarkoitetusta koulutuksesta *ja siihen rinnastettavasta koulutuksesta* sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:ssä tarkoitetusta laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta *ja siihen rinnastettavasta palvelusta* johtuviin kustannuksiin. Korvaus perustuu koulutuksessa olevien ja koulutuskuukausien määrään. *Korvausta ei kuitenkaan suoriteta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ssä tarkoitetusta palvelusta siltä osin kuin se ylittää kuusi kuukautta.*

47 b §

Sosiaali- ja terveysministeriö määrää lääkäri- ja hammaslääkäritutkinnoista suoritettavan korvauksen suuruuden sekä tieteellisten julkaisujen painoarvot ja yksikköhinnat sekä antaa muut määräykset korvauksen perusteista ja käytöstä.

Lääninhallitus maksaa 47 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun korvauksen yliopistolista sairaalaa ylläpitävälle kuntayhtymälle sekä 47 §:n 3 momentissa tarkoitetun korvauksen asianomaista terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävälle kunnalle, kuntayhtymälle, valtion mielisairaalalle ja muulle palvelujen tuottajalle. Edellä

47 b §

Lääkäri- ja hammaslääkäritutkinnoista suoritettavan korvauksen suuruudesta, tieteellisten julkaisujen painoarvoista ja yksikköhinnoista sekä korvauksen muista perusteista ja sen käytöstä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Lääninhallitus maksaa 47 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun korvauksen yliopistolista sairaalaa ylläpitävälle kuntayhtymälle sekä 47 §:n 3 momentissa tarkoitetun korvauksen asianomaista terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävälle kunnalle, kuntayhtymälle, valtion mielisairaalalle ja muulle palvelujen tuottajalle. Edellä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

47 a §:n 2 momentissa tarkoitettulle palvelujen tuottajalle lääninhallitus maksaa korvauksen lääkärin ja hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksesta puolivuositain kunnan, kuntayhtymän, valtion mielisairaalan ja muun palvelujen tuottajan tekemän, yliopiston hyväksymään koulutusohjelmaan perustuvan hakemuksen perusteella. Lääninhallitus maksaa korvauksen lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta ja laillistetun hammaslääkärin käytännön palvelusta puolivuositain kunnalle tai kuntayhtymälle sen tekemän hakemuksen perusteella.

47 a §:n 2 momentissa tarkoitettulle palvelujen tuottajalle lääninhallitus maksaa korvauksen lääkärin ja hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksesta puolivuositain kunnan, kuntayhtymän, valtion mielisairaalan ja muun palvelujen tuottajan tekemän, yliopiston hyväksymään koulutusohjelmaan perustuvan hakemuksen perusteella. Lääninhallitus maksaa 47 a §:n 3 momentissa tarkoitettua korvauksen puolivuositain kunnalle tai kuntayhtymälle sen tekemän hakemuksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.